

PERIÓDICH REGIONALISTA INDEPENDENT,
de Literatura, Art. Montepios, Varietats,
Noticias y Anuncios

Direcció: MUNTANER, 112, 4.^{rt} - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^r

Recomanem especialment á 'ls associats de 'l *Montepio Catalá* que van assistir á la segona part de la sessió de la Junta General celebrada 'l dia de la Candelera, que llegeixin l' escrit de 'l Sr. President de dita associació, lo qual va en lo corresponent lloch d' aquest número.

Conferencias catalanistas

Recordará 'l lector que a'l parlar temps ha de' l discurs de' l Sr. Guimerá, quant va péndrer possessió de la presidencia de l' Ateneo, dignèrem que havia fet ab son treball literari un gran bè a' l catalanisme, resolguentse á que en l' acte solemne de la inauguració de las conferencias per ell, ressonés en aquell lloch la parla catalana.

Los fets venen á donarnos la rahò.

Ja no és sols Guimerá qui ha enaltit de viva veu las cosas de la patria nostra desde 'l salò de l' Ateneo: ja ha vingut l' actual president Sr. Almirall á pronunciar desde 'l lloch presidencial un altre discurs magnífich, de fondo y forma catalana: ja òs, per lí, la Junta directiva—y per consegüent l' Ateneo enter—que 's resol á que allí 's fassi gala de catalanisme; y no sols això, sino que procura que 's treballi desde allí en pro de' l regionalisme.

A aquest fi respòn la resolució de organisar una serie de conferencias catalanas sobre historia, llengua, usos, institucions, creencias, arts, teatro, ciencias y altres punts de vista que donan cabal idea de' l passat y 'l present de Catalunya.

Es això un fet de gran trascendencia, 'l qual demostra que la vida científica en que ha entrat l' Ateneo Barcelonés té grandíssima importancia. La influencia de' l catalanisme, s' ha deixat sentir de una manera gran. Y no creguin los actors que 'ls catalanistas de l' Ateneo siguin exclusivistas com són y han sigut sempre los *castellanisats*, no; 'ls catalanistas veuen ab bon gust com contribueixen á la vida científica d' aquella corporació, elements castellans, francesos y demès, son principal objecte és que 's pugan desarriolar ab verdader coneixement de causa 'ls temas que forman lo plan d' estudis pera tractar de demostrar la personalitat de Catalunya per sos

elements naturals y étnichs y per las manifestacions de' l poble catalá desde las elementals de' l Folklore fins á las mes reflexivas de' l Dret, de la Ciencia y de l' art; anunciantse ja de moment la celebració de vintisset conferencias que s' han ofert á donar altrás tantas personas de mólt valer en Dret, Literatura, Ciencias y Arts.

Ab verdader entussiasme, donem la enhorabona á l' Ateneo, que ab tan acert treballa ara per la causa de' l regionalisme catalá; lo que en definitiva ha de venir á fèr que nostra patria pugui tornar, en son día, á sèr lò que havia sigut avans de que ingerencias purament extranjerás li fessin pérdre son verdader caràcter.

En aquest punt estem enterament d' acort ab *Lo Somatent*, de Reus, com creyem que hi estarán tots los que, com nosaltres, portan també amor á la terra hont han nascut.

P. DE R.

Revista teatral

Liceo.—Lo succés mes notable de la setmana ha sigut lo benefici, ó *serata d' onore* de lá insigne artista Tetràzini.

La obra escullida fou la de Mascagni *Cavalleria rusticana*.

L' aspecte de 'l teatro, plé de gom á gom, be demostraba las justas simpatías ab que conta la simpática artista entre nostre públich.

Que aquella en la interpretació de son personatge, mes difícil com á figura moral—*passez le mot*—que per la dificultat en la execució de sos giros ritmichs, demostrá una vegada mes ésser una consumada artista á 'l donar una forma corpórea en aquella escena en que entre 'ls dos amants se véu com naixen d'una manera atterradora, pressaji fatal de 'l desenllás de 'l drama, 'ls celos que despiadadament torturan lo cor de la apassionada *Santuzza*, no cal dirho. Sempre hem admirat en la Sra. Tetràzini á la artista de veu extensa, ben timbrada, dúcil á las variadas transicions de 'l ritme musical, y de escola perfectá, tant com á l' actriu que coneedora de 'l cor humá en las trasmudacions de sa fesomia, en sos ges-

tos, en sa mirada, en sa actitud, en son tot, daguerreotipa donant vida á 'l personatge que representa.

Això ho féu en *Cavalleria Rusticana*, y això fou motiu de que rebés una calurosa y entusiasta ovació á 'l final de l'obra.

Lo tenor Sr. Giraud fou aplaudit en lo brindis, que 'l cantá ab seguretat y valentia.

Los demás artistas coadjuvaren á l'èxit.

Lo Mtre. Campanini, demostrant la pericia que te en la direcció.

Tinguè que repetir per' acallar los atronadors aplausos l'inspiradíssim «intermezzo» arrencant d'aquella melodia plácida y senzilla, 'ls efectes de grandiositat y sentiment.—FLORIDA

E'dorado.—Segueix aquet teatre 'sent lo temple ahont s'hi venera 'l *gènere chico* de nostra lírica-dramática.

Y per lò que's véu, és numerosa la concurrència; sembla hi háji jubileo.

¡Y lo que durará, á jutjar per las empentas que per' arribar á la taquilla 's donan!

Encara són aplaudidas las sarsuelas *Las mujeres, Cuadros disolventes y La marcha de Cádiz*.

Los artistas que las desempenyan, cada día mes segurs de sos papers, donan mes relleu á las variadas situacions y són ab entusiasme aplaudits.

Granvia.—La nova empresa del Sr. Zubielqui té un element més en aquet teatre per' donar atractiu á 'ls espectacles, porque disposa de la companyia dramática de 'l teatre de 'l Circo, y això és un doble alicient que tenen las funcions de 'ls dilluns.

Las obras resultan de mes efecte en aquet colisseu que en lo Circo; de manera, que 'ls aplausos són mes freqüents, porque 'ls actors y las damas poden lluhirse de debò.

Dilluns va ferse patent lo que diem, *Ilusión y realidad* va donar *realidad* á lo que sostenim. Aquet nou drama de 'l Sr. Fola (de que ja havem parlat en son estreno,) va produhir antusiasme gran, y això que 's posá després de la representació de dos sarsuelas de aparato.

Poden estar contents l'autor y 'ls actors, puig tan aquell com las damas, Sras. Tarés, Llorens, Molgosa, y 'ls actors Srs. Berenguer, Ferrer, Molgosa y Muñoz, compartiren los aplausos junt ab D. Joseph Fages; tots se distingiren, tenint a'l públich molt content y satisfet. També poden estarne ells y l'autor.—P.

I V E R N

La nit és freda, lo vent fort bufa;
ni una persona va pe'l carrer:
dich mal... un pobre, dit *trinxerayre*
tan sols s'hi véu.

Lo vent fort bufa, y ell sense roba
per poguè 'l pobre 'brigars la pell.
va fentne via cap ahont lo pórtia
lo molest vent.

La nit és freda; tocan dos horas
y 'l cap, dormintse, de 'l pobre ser;
un recó busca per descansarhi
son cos malmés.

Lo vent ja 's calma; lo fret no apreta;
lo jorn comensa; ¡lo sol ja 's véu!
(Dintre de una escala la gent se mira
á un *trinxerayre* qu'ha mort de fret.)

SALVADOR BONAVIA,

Secció de Montepíos

Montepío Catalá.—*Presidencia.*—Habiendo sabido que en la Junta general ordinaria empezada el domingo 31 de Enero último y reanudada el martes 2 del corriente (la cual no pude presidir por grave enfermedad de una persona de mi familia), el asociado D. José Baró Canals se permitió decir que con la anticipación debida me entregó personalmente, en mi propia casa, una proposición para ser discutida en dicha junta, y sabiendo además que insistió en su afirmación hasta el extremo de añadir que junto con dicho documento me dió la baja por enfermo de D. José Garrigó, he de manifestar que no es verdad lo asegurado por dicho señor, á quien no he visto desde Agosto de 1896; y si bien es cierto que dejó en mi almacén, estando yo ausente, una carta con sobre á nombre mio, lo hizo con posterioridad al citado día, como lo prueba la baja incluida en ella, suscrita por el Dr. Cortés en S. Martín en 31 de Enero próximo pasado.

Mi decoro, mi dignidad y el respeto que me merecen los asociados todos, muévenme á aclarar este error del señor Baró, para desvanecer el mal concepto de que sería yo merecedor si hubiese cometido la grosera falta de no dar curso á documentos destinados á la Junta General, y para que pueda juzgarse como se merece el proceder del Sr. Baró Canals al faltar á la verdad.

Barcelona, 4 de Febrero de 1897.—*El Presidente, José M.ª Pous.*

La Junta General ordinaria de 'l *Montepío Catalá* va tenir dos parts: la primera va sèr diumenje, havent durant dos horas y mitja la sessió; la segona va tenir lloch dimars, també de onze á dos quarts de dos de la tarde.

Va semblar la tela de Penilope, puig en la segona part va sèr precis desfer lo que en la primera s'ha resolt malament y contravenint de'l tot un article important de 'ls Estatuts.

Va demostrarse en dita reunió l'acert ab que 'ls fundadors de 'l montepío van proceder, a 'l posarlo baix los seus auspicis, porque á no sèr aixís, pot sèr no 's passaria molt temps sense que 'ls que han entrat mes tart que aquells, los traguessin, contribuint de pás sense adonarsen, á 'l descrédit y desnombrament de la associació.

També 's van trèurer caretas y alguns drapets a 'l sol, desbaratanse una conjura tramada per uns quants socios á quins guíia 'l despit porque no 'ls han surtit certs plans cem ells pensaban.

Foren renovats los nomenaments de Vispresident, Contador, Vocals tercer y quart y Vissecretari, havent sigut elejits respectivament per desempenyarlos, D. Joseph Casanovas, D. Joseph Ferrer y Coll, D. Enrich Lapresa, D. Joan Perelló y D. Ramon Ripoll.

Ha deixat de formar part de la Junta, D. Joan Soler Sanchez, á qui sustituirá D. Joan Bofill

Repertori de fora

Sabadell 3 de Febrer.

Va cobrant aquesta ciutat lo calificatiu de filarmónica ja que ha fet que en las darreras solemnitats celebradas hi ha figurat la música en primer terme.

Que ho digui, sino, la festa de Sant Antoni, en la qual volgueren los sabadellenchs tirar la casa per la finestra, contractant las dos reputadas bandas de Navarra y Almansa, dirijidas respectivament pe 'ls Srs. Llanas y Cánovas.

Diumenje passat y 'l dia de la Candelera tinguèrem també festa complerta, donant un ball en Euterpe, punt ahont s'hi congregá lo bó y millor de nostra societat, estanthi representada la elegancia y bellesa ab las moltíssimas senyoretas, fillas de las mes acaudaladas familias de la població, y per la importancia positiva de 'l capital ab los mes respectats y coneguts fabricants de la mateixa.

Y en aquets dos días tinguèrem entre nosaltres la reputada banda de 'l regiment de Navarra, que 's guanyá per complert las simpatias y l'aplaus de 'ls sabadellenchs.

Figuraban en lo programa composicions de Chueca, Escalas, Lecoq y de 'l Sr. Llanas, músich major de la mentada banda.

De sa execució no puch parlarne per no possehir cap coneixement musical que m'autorisi á ferho; pero si di-

re que pocas vegadas haviam sentit, en banda militar, mes gust, mes afinació, expressió y justesa que la que 'n treu lo Sr. Llanas de sos subordinats.

Totas si no foren repetidas, obtingueren de la numerosa concurrencia que ab delactació los escoltava, espontaneos y nutrijs aplausos.

La banda de Navarra ha sentat sas *reals* entre nosal tres, fent olvidar la de l'Ajuntament que dirigeix lo senyor Bosch.

¡Pobre banda! Ya preveyèrem sa fi quant sapiguèrem sa organizació.

Per diumenge, segons noticias, tornem á tindrer ball y tornarà altra vegada lo Sr. Llanas ab sa reputada banda. — P.

Vilanova y Geltrú 2 de Febrer.

Poca cosa li puch dir referent a'l moviment teatral.

Los teatros permaneixen tancats de un temps á aquesta part. Solsament lo Principal s'obri dimars ab motiu de la vetllada necrológica dedicada á la memoria de'l popular compositor, fill d'aquesta vila, 'l malograt Antón Urgellés.

A l'efecte s'organisá un programa en que hi prengueren part la banda de la Casa Amparo, y orquesta, fundada pe'l finat; un quinteto que executá sentidas composicions de l'esmentat autor, honrant sa memoria una ben sentida carta de'l Excm. Sr. D. Víctor Balaguer, y varias poestas de ls reputats autors D. Conrat Roura, Ferrer, Toldrá, etz., etz.

Entre ellas, sobressortí la llegida pe'l poeta D. Enrich Ayné, quals treballs han honrat varias vegadas las columnas de LO TEATRO CATALA.

Com retrata verament las qualitats que adornaban a hostre malograt patrici, crech que la llegiran ab gust, y poso á continuació:

¡A URGELLÉS!

¡Descansa en pau, Urgellés!
ja ta inspiració galària,
brot de terra catalana,
no podem sentir may més!
Lloa avuy ta vila en pès
l'amor qu' á eix cloquer tenias:
quant mancaban ferro-vias
y rics casals no l'ornaban,
Vilanova anomenaban
perque en ella tu hi vivias.

Cercat de son dols esguart,
á l'esclat de ta infantesa
aprengueres la bellesa
per pujá a'l temple de l'Art.
Sempre modest, feres tart
pèr' buscá 'l cim de la gloria;
més restan per ta memoria
rublertas de melodias
tas obras, que són joias
de ta musical historia.

Tant és aixís, que a'l quedar
a'ls divuyt anys sense pare,
tu 'l sustento per ta mare
y germans vares guanyar.
No t'empresoná l'ezar
ni 't corcorregué cap vici;
sèr músich fòu ton desfici,
y aytant la familia aymabas
que las notas que pulsabas
eran per tots benefici.

Obra de'l teu geni sol
y ja ab lo saber de mestre,
fundares prompte una orquesta
qu' al instant prengué llur vol.
Tos balls formaren estol
que no imitará ningú;
son sello 'l marcares tu,
brillant sempre mes y mes
l'orquesta de l'Urgellés
de Vilanova y Geltrú.

De tu sortiren preuhadas
las concepcions peregrinas,

goig de fadrins y fadrinas
en los saraus y balladas.
Per tu foren matisadas
ab admirable primor,
y prest tingueren l'honor
que en vila próxima y llunya
t'aclemès tot Catalunya
com á ser compositor.

Avuy que las forsas vivas
d' eix poble t'ofreix corona,
jo 't porto de Barcelona
mon ramell de semprevivas,
Ellas restarán captivas
sobre ton sepulcre ombriu.
Si l'amich franch y johiu
plorem per nostra disort,
per Vilanova, no has mort.
¡Com mort, si 't deyan lo Viul (1)

Reunions particulars

CENTRO CÓMICO-LÍRICO.—A jutjar per lo primer ball de máscara donat lo passat dilluns, la temporada de Carnaval se presenta bona per aquesta important y única societat que sab donar á aquesta classe de diversions lo mellor atractiu.

La platea; escenari y demès salons de'l teatro de Novedats que apareixian espléndidament iluminats y al-fombrats, van véure's invadits per una multitud de elegants y capritxosos disfressas que, a'ls acords de una orquesta numerosa y ben dirigida pe'l mestre Giménez, s'entregá placentera á l'art de Terpsicore ab lo bullici y gatzara que caracterisan aquestas diversions.

Lo bello sexo era obsequiat ab capritxosos y ben ideats programas que constituian un bonich recort de'l primer ball de la temporada.

LA RIALLA.—Diumenge passat s'hi representaren las comedias *A la lluna de Valeneia* y *A ca' la modista*, en las que hi van agradar en son desempenyo las senyoretas Biosca y Silles, y 'ls Srs. González, Fages, Saltiveri y Marsal.

CLARÍS.—*Nit de nuvis, ¡Tio... yo no he sido!* y *La chielanera*, componian la funció donada últimament, en las que hi van agradar en son desempenyo las senyoretas Biosca y Silles, y 'ls Srs. González, Fages, Saltiveri y Marsal.

CENTRO DEMOCRÁTICH RECREATIVU DE LA ESQUERRA DEL ENSANXE.—La darrera funció á que hem assistit en aquesta societat, tingué lloch ab un plè á vessar.

Se representá la pessa *Los tres toms*, que entretingué agradablement a'l públich, si be adoleixia en part de falta de ensaigs, lo qual ho demostraba la inseguritat de alguns de'ls que la representaren.

Després se posá *Lo somni de la Ignocencia*, obtenint bona execució per las Srtas. germanas León, y 'ls senyors Coll. Cuyás, y 'l jove que va representar lo paper de *Palaudarias*, com aixís mateix 'l mestre y tots quants hi prengueren part.

La concurrencia va surtir complacuda.

Se prepara l'estreno de un drama en un acte, original de un socio, denominat *La nobleza*.—T. GUAITA.

EPIGRAMAS

Tot parlant ab en Sagarra
deya 'l forné Peratóns
—¿Que gasta pá de crostons?...
—¡No, senyor, jo gasto... barral

(1) Motiu ab que s' nombraba á Urgellés.

—Sabs tu que la Antonieta
és noya de molta sal?
¡Com que á casa seva 'n venen...
aixís si que no és estrany!

—
Tenia un noyet en Reig,
y com que sempre ploraba,
quant ab rabia li pegaba
li deya: ¡Noy ets molt lleigl—
Y ell un día li digué
fent un xich lo ploricó,
—No tè res d'estrany això,
¡per que soch fill de vosté!

RICARDO MALLORQUÍ.

Saló de descans

—Han tingut lloch en nostra Universitat una serie de conferencias públicas sobre la Historia de la literatura catalana, donadas pe'l Dr. Rubio y Lluch. En la tercera de ditas sesiones, lo distingit catedratic comensá á parlar de la llengua que, junt ab la nacionalitat, fôrma l'element principal de tota literatura, fent ressaltar la manera com s'aná propagant l'idioma catalá en los temps mitjos, fins á tal punt que Montaner pogué dir que fou l'idioma que 's parlá en mes Corts.

Mòlt nombrosa y selecta concurrencia escoltá a'l conferenciant á qui 's déu y principalmente á la iniciativa del Dr. Durán y Bas, rector de nostra Universitat, aquest pas que redundará en gran profit per' la causa regional.

Desitjem que continuhin aytals conferencias que en realitat han de ser de gran importancia.

—Hem rebut un exemplar de'l monolech de D. Lluís Mas, titulat: *Per telèfono*. No hem pogut llejirlo encara. Ho ferem y desde luego agraphim l'atenció de l'autor.

—Aixís mateix 'ns ha remes un exemplar de son nou llibret *Cent refrans estiragassats y comentuts*, nostre amich D. Ramon Ramon, de'l Vendrell.

—A París, segons llejim, va á constituirse baix lo nom de teatro Corneille, una empresa ó societat important ab lo proposit de crear un teatro ahont se donguin representacions de las obras millors de'l teatro francés, que tingan un fi venement cr stia y moralisador.

No duptem de'l éxit, y en això opinem á'l revés de un diari local, que acostuma á comentar molt sovint las cosas á'l revés de lo que 'l sentit comú aconsella.

—Avuy donará son benefici en lo teatro de La Serpentina 'l galán jove de la companyia D. Enrich Ca als, qui ha escullit lo drama *Juan José*, la pessa *Una hora tonta*, y l'estreno de un nou jugueta catalá titulat: *Joch d'amor*, original de D. Angel Salavert.

Además se sortejará entre 'l concurrents un quadro a'l oli, que 'l Sr. Gotarde pintará en 10 minuts á la vista de 'l públich; y amenisará 'ls entreactes la Banda de la Casa de Caritat.

—Avuy celebrará la Associació popular regionalista la scssió inaugural de 'l present curs, en son domicili, Escudillers blanchs, 8, primer.

—Hem llejit en un periódich, que á París, l'altre dia, lo célebre pianista Albeniz, en petit comité, feu sentir en lo piano, alguns números de música de la que ha escrit pera'l drama Sr. Guimerá *Mar y Cel*.

Tenim verdader desitj de conèixer la nova partitura de tant conegut y reputat artista.

—OJO—

Hay unas vidrieras (ventallas) de lance, casi nuevas para vender con todos sus accesorios.

Informes calle de San Pedro, 56 y 58.

Imp. Pujol y C.ª, Tallers 45.—Barcelona

CASAS RECOMENADAS

Magatzem de pells de **Joseph M.ª Pous**, Frexuras, 6.
Sastrería de teatros, de E. Vasallo Malatesta, Asalto 14

Fotografía de **A. S. (Xatart)**, Carme, 3, tercer.

Taller de atrás de **J. Vidal**, Ronda S. Pau, 48

Inmillorables **anissats** de A. Bestard y fí's. (Santa María (Mallorca), se venen en las principals botillerías y colmadors.

Arxiu Central Lírich-dramátich de **J. Gelabert**, Unió, 5, 3.ª, 1.ª,

SANTASUSANA

Santasusana ● Santasusana

MAQUINAS PER' CUSIR Y PER' FER MITJA

Aparatos de péndrer dutxas

PREUS SENS COMPETENCIA

Carrer de 'l Carme, 34. — BARCELONA

ARXIU Y COPISTERIA

de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.ª —

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

● JUAN AYNÉ ●

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

Especialidad en pianos de alquiler. Guitarras desde 5 pesetas.

À CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un sommier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa de noche con mármol, una mesa de comedor, seis sillas idem, un elegante espejo y perchas.

Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio, á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de lavabo Viena mármol á 24, y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde Asalto, 25

La gran Liquidación

La casa que da los muebles más sólidos y más baratos

UN MOBILIARIO NON PLUS ULTRA

Una cama de Viena ó de hierro (matrimonio), un sommier, un colchón, una cómoda con marmol, 6 sillas regilla, una mesa noche, un espejo, una mesa comedor, 6 sillas y un palanganero,

todo por 30 duros

Hay camas de Viena con somier, colchón y almohada

A 32 PESETAS

Riera Alta, núm. 48 - Barcelona